

Medyanın Çocuk Üzerindeki Etkilerini Biliyor Muyuz

– Ali ÖZKANLI · 25 Mayıs 2011

Eğitimde amaç, toplumun değer yargılarını, ahlâkını ve değer ölçülerini benimsetmektir. Bu değerler yeterince verilmediği zaman gençler kimliklerini kaybeder, kişiliksiz bir nesil meydana gelir. Bu durumda toplumun başına bela olur. Eğitim aynı zamanda aileyi korumayı, barış içinde birlikte yaşamayı, vatandaşlık hak ve görevlerini benimsetmeyi öğretir. Eğitimde öğretmen, aile ve toplum beraber çalışmalıdır.

Medyanın çocuklar üzerindeki olumsuz etkisiyle en çok eğitimciler karşılaşmaktadır. Şiddet içeren filmleri izleyen çocuklarda öğrenme zorluğu, motive olamama ve saldırganlık gözleniyor. Bu çocuklar çevresindekilere karşı haraç, baskı, korkutma, dayak vb. normal görerek uygulamaya başlıyor. Dizi kahramanları örnek alınarak, kimi Miroğlu, kimi Çakır, kimi de Polat oluyor. Bunun sonucunda da istenmeyen olaylar ortaya çıkıyor. Böyle durumlarda eğitimcilerin, anne-babaların ve de çevrenin iş birliğine büyük ihtiyaç vardır.

Çocuklara medyanın, filmlerin ve bilgisayar oyunlarının zararlı yönleri mutlaka güzel bir şekilde iyi bir diyalog kurarak anlatılmalıdır. Çocuklarla aramızdaki iletişime çok dikkat etmeliyiz.

Kötü örneklerden onları koruyayım derken zararlı ve olumsuz ortama kendimiz itebiliriz. Bu ve benzeri durumlarda ikna metodu kullanılmalı, yasaklamayla bir sonuç alınamayacağı bilinmelidir. Yasak daha fazla ilgi çeker. En güzeli karşımıza alıp bir arkadaş gibi konuşmaktır. Bazıları diyebilir ki ben anne-baba veya öğretmen olarak nasıl olurda onlarla arkadaş gibi konuşabilirim, o zaman itibarım, saygınlığım kalmaz diyenlere şunları söylemeliyim. Eğer çocuklarınızla veya öğrencinizle siz konuşmazsanız hiç istemediğiniz insanlar konuşacak ve onu yoldan çıkaracaktır. Siz de sonunda keşke çocuğumla konuşsaydım diyerek pişman olacaksınız ama iş işten geçmiş olacak. Keşkesiz bir yaşam için önceden tedbirimizi almalıyız. Okullardaki kavgalarda medyadaki şiddetin etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Eğitemediğimiz çocuk bizim değildir. Ve yarın karşımıza en büyük bir düşman olarak çıkabilir. Yanlış insanların eline düşen gençlerin kendi köyüne baskın yaparak acımasızca insanları öldürdüklerini duymuşsunuzdur. Bunlar olmayacak şeyler değil. Biz çocuklarımıza sahip çıkmazsak birileri onlara sahip çıkacaktır. Eğitilemeyen çocuklar adeta canavarlaşmaktadır. Yukarıda da söylediğim gibi kendisine, ailesine ve topluma rahatlıkla zarar verebilmektedir.

Bu durumlarla karşılaşmak istemiyorsak çocuklarımızı inançlı, ahlâklı yetiştirmek zorundayız. Arkadaş çevresine dikkat etmeli. Onlarla ilgilenmeli, onlara yeteri kadar zaman ayırmalıyız. Çocuk zamanını aileden sonra büyük oranda arkadaş çevresiyle geçirmektedir. Arkadaş çevresi çocuğun bir kısım alışkanlıklar edinmesinde etkili olmaktadır. Çocuğun kimlerle arkadaşlık yaptığı, nerelere gidip geldiği takip edilmelidir. Çocuk bazı alışkanlıkları çevresinden kazanır. Bu alışkanlıklar onu iyi veya kötü yönde etkiler. Arkadaşlarıyla olan dostluk sonucu onlardan etkilenir. Arkadaşının sözü onun üzerinde çok etkili olur. Çocuğumuzun arkadaşlarının iyi veya kötü olmasının terbiyesindeki rolünü unutmayalım. Biz çocuğumuzu düşünmezsek başkaları düşünür ve onu yoldan çıkarır. Çocuğuna iyi bak ki, çocuğun

başkalarının eline bakmasın.

Medyayı, televizyondaki ahlâk bozucu film ve dizileri, yarışmaları, bilgisayar, internet ve arkadaşları ile olan ilişkileri masaya yatırmalıyız. Çocuğumuzla tatlı bir dille sorgulamadan bir sohbet havasında konuşmamızın çok büyük yararının olacağını düşünüyorum.

Anne-babalar, çocuğunu daha başarılı, daha terbiyeli ve daha ahlâklı yetiştirmek ister. Televizyonun kötü ve olumsuz etkilerinden şikâyetçi olurlar. Şikâyetçi olmamız yetmez. Çocuklarımıza bilinçli televizyon seyretmeleri ve seyredecekleri programları seçmelerinde yardımcı olmamız gerekir. Ayrıca bebek ve çocukların televizyon ve bilgisayar gibi radyasyon yayan cihazlardan uzak tutulmalıdır.

Prof. Manfred SPRITZER: "Sürekli izlenen televizyon çocuğu aptallaştırıyor, bilgisayar da hasta ediyor" diyor. Uzun zaman bilgisayar önünde oturan çocuk, hareket edemiyor ve büyümesi engelleniyor. Medya bilimcisi Stefan AUFENANGER: "Aileler çocuklarını televizyon seyretme ve bilgisayar konusunda bilgilendirmeli, daha da önemlisi örnek olmalı, hangi televizyon programını, niçin seyrettiğini öğretmeli." Kanadalı Psikiyatrist Dr. Claude Saint LAURENT: "Televizyon insanlarda; hayal etme, düşünme bırakmadı. İnsanlar tüketici duruma getirilmeye çalışılıyor. Sevdalar, fedakârlıklar geride kaldı. Kimseye düşünme ve kendini dinleme fırsatı verilmiyor..." diyor.

En önemlisi değişmeyen ve doğru kurallar koymamız gerekir. İlköğretimin birinci kademesindeki öğrencilerin günlük bir saati geçmeyecek şekilde televizyon seyretmeleri, ayrıca mümkün olduğu kadar programları birlikte seyretmemiz uygun olacaktır. Çocuk hangi programı, niçin seyrettiğini bilmeli, seyrettiği programları değerlendirmeyi, faydalı program seçmeyi anne-baba olarak bizlerden öğrenmelidir. Çocuklarımıza televizyon izlemenin çok önemli bir ihtiyaç olmadığını, derslerine engel olacak şekilde seyretmelerinin fayda değil zarar verdiğini mutlaka anlatmalıyız. Çocuklarımızın günlük olarak spora ve oyuna ihtiyaçları olduğunu unutmamalıyız.

Çocuklara şiddete dayalı bilgisayar oyunları oynatmamalı, şiddet içerikli filmler seyrettirmemeliyiz. Bu konuda eğitimcilere anne-babalara çok büyük görevler düşmektedir. Çocuklarımız mutlaka bilinçlendirilmeli, onları en iyi şekilde nasıl eğitiriz, yeteneklerini nasıl geliştiririz, onları bekleyen tehlikelerden nasıl koruruz, nasıl yardımcı oluruz diye düşünmemiz gerekmektedir. Çocuklarımıza başarılı olmanın yollarını, stresten nasıl kurtulacaklarını anlatmalıyız.